

DOĞADA BU AY

Yırtıcıların Göçünü Gözlemleyebilirsiniz

Şimdi kuşların göç zamanı! Leylekler, kırlangıçlar, turnalar, ördekler göçe başladı. Kuşların göçünü Türkiye'nin her yerinden gözlemek mümkün. Ancak gözlem için en uygun yerler kuşların geçiş yaptığı İstanbul Boğazı, Artvin-Borçka ve Hatay'da Belen Geçidi. Yılda iki kez gerçekleşen bu etkileyici olayı izlemeye dünyanın dört bir yanından kuş gözlemcileri geliyor. İstanbul'da bulunan ve göçün en rahat izlenebildiği yer olan Çamlıca tepeleri özellikleri hafta sonları kuş gözlemcileriyle dolmaya başladı bile. Bu sayımızda yırtıcı kuş türlerinin göçünden söz edeceğiz. Gökyüzüne baktığınız her an süzülmekte olan bir yırtıcı kuş görebilirsiniz. Gözünüz gökyüzünde olsun!

Atmaca

Dünyadaki en yaygın yırtıcı kuş türlerinden biridir. Ağaçlar arasında bile hızlı bir şekilde uçabilir. Ağaçların arasına bir anda dalarak küçük kuşları şaşırtır ve havalanmalarına neden olur. Daha sonra da havalanan kuşları yine hızlı bir şekilde avlar. Her yıl yeni bir yuva yapar ve yuva için çoğunlukla ağaçları tercih eder.

Yılan Kartalı

Adı üstünde yılanla beslenir. Koyu kahverengi baş rengi, açık renkli gövde ve kanatları sayesinde çok kolay tanınabilir. Kerkenez gibi yılan kartalı da havada asılı kalarak avını rahatça izleyebilir. Göç sırasında kolaylıkla görülebilen türlerden biridir. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde bu kuş türü görülebilir.

Küçük Akbaba

Küçük akbaba leşle beslenir. Nadir de olsa küçük memelileri avladığı ve yumurta yediği görülür. Rengi leyleğe benzer. Bütünüyle beyazdır ve yalnızca kanat

altında siyah bir şerit bulunur. Yüzü sarıdır ve kafasında tüy yoktur. Kuyruğu baklava dilimi şeklindedir. Her yıl aynı eşle çiftleşir. Kaya duvarlarına yuva yapar. Türkiye'de en yaygın görülen akbaba türüdür.

Balık Kartalı

Türkiye’de yalnızca göç sırasında görülür. Balıkla beslenir bu nedenle, göç sırasında sulak alanlarda daha sık görülebilir. Yine aynı nedenle bacaklarındaki tüyler diğer yırtıcılara oranla daha kısa ve azdır. Açık rengi sayesinde kolayca tanınır. Bu kartal türü de yılan kartalı ve kerkenez gibi havada asılı kalabilir.

Gökdoğan

Bu doğan türü dünyanın en hızlı uçan kuş türüdür. Hızı saatte 420 km’ye ulaşabilir. Bu hızla yaklaşan bir avcıdan kaçmak neredeyse olanaksızdır. Çok iyi bir güvercin avcısıdır. Yaygın bir türdür, birçok kıtada görülür. Her yıl aynı eşle çiftleşir ve aynı yuvayı kullanır.

Kerkenez

Kerkenez iyi avlanma yöntemleri nedeniyle bilinir. Kanatlarını çok hızlı çırpıp titreterek havada asılı kalır. Bu sayede aşağıdaki avını daha iyi izleyebilir. Çok iyi bir fare avcısıdır. Farelerin dışıkları morötesi ışığı çok iyi yansıtır. Kerkenezin gözleri bu ışığı görebilir ve bu sayede avının yerini daha iyi belirler.

Kara Çaylak

Kara çaylak dünyada yaygın olarak görülen koyu renkli bir yırtıcı kuş türü. Asya’dan Afrika’ya birçok kıtada görülebilir. Küçük memeli hayvanlarla ya da leşle beslenir. Eski zamanlarda İstanbul’da göç zamanı kara çaylaklar geldiğinde gökyüzü kararırılmış. Şimdi sayıları çok azaldı. Orman yangınlarını fırsat olarak kullanmasıyla da bilinir.

Yangından kaçmaya çalışan memelileri avlar. Kuyruğu hafif çatallıdır. Ormanlık alanlarda yuva yapar.

Kuş Gözlemi Yapmak İster misiniz?

Deneyimli kuş gözlemcileriyle birlikte göç izlemek isterseniz Antalya, Ankara, Erzurum, Aydın, Samsun, Konya, Şanlıurfa, Burdur, Çanakkale, Çorum, Adana, Sivas, Diyarbakır, İzmir, Kayseri, Gaziantep, Muğla, İstanbul, Kars, Malatya, Antakya, Denizli, Isparta, Bursa ve Van illerinde bulunan kuş gözlem topluluklarıyla iletişime geçebilirsiniz. Toplulukların iletişim bilgileri için adres: <http://www.kustr.org/kustr.php>

Burcu Meltem Arık
burcu.arik@dogadernegi.org

Kaynaklar:
İngiltere Kraliyet Kuşları Koruma Derneği web sayfası
www.rspb.org.uk
Türkiye’de bulunan Kuş Gözlemcilerinin web sayfası www.kustr.org

Sevgili Arkadaşlar, doğayla ilgili sorularınızı ve yaptığınız çalışmaları bize yollayabilirsiniz. Gönderdiklerinizin bazılarını zaman zaman köşemizde yer vereceğiz. Mektuplarınızı ve e-postalarınızı bekliyoruz. Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi Doğaya Bu Ay Köşesi/Atatürk Bulvarı/No:221/Kavaklıdere/06100/Ankara/e-posta:cocuk@tubitak.gov.tr